

Avs. Prof. Birger Weidell
Frøgnerveien 102.

Oslo, 21/5-51.

100447

Kære fru Quisling!

De bad mig gi Dem efterhvert nogen faktiske oplysninger om Quislings forhold i april-dagene 1940 og senere, sålangt jeg kjendte til tingene. Idag da bare følgende:

Da Quisling - vistnok d. 12. april, om formiddagen - hadde hat sit store møte med journalistene, under hvilket han, på en efter min mening lit uheldig måte, hadde omtalt visse av ham selv allerede påtenkte forandringer, av mere eller mindre politisk eller administrativ natur, opsøkte jeg ham straks jeg fik rede på det, og henstillet til ham at han for at berolige sindene skulde stå frem i radioen, og garantere at vor konstitution skulde bli respektert, og samtidig påny kalde kongen tilbake o.s.v. Jeg medbragte også et i aller største hast avfattet utkast til hvad jeg mente der da måtte siges.

En side av kladden til dette utkast blev, nogen måneder efter min fengsling i 1945, fundet av min kone, på loftet hjemme mellem gammelt henslengt rot og papir, og heldigvis bragt til min forsvarer, som i forståelsen av dets betydning for hele min sak, straks lot det photostatcopiere, (i et stort antal exemplarer), for siden at frelægges i retten; hvad da også blev gjort. (Jeg håber at jeg endnu kan skaffe tilveie et slikt photostatcopi og skal da straks sende Dem et.) Det blev dengang skjænket til flere interesserte.)

Denne kladden var, som De da vil se, fuld av overstrykninger, som tydelig rober den hast det hele har foregitt i; og den er nok delvis også vanskelig at tyde for andre, men indholdet kan dog sees at være følgende, (slik det også står i min saks officielle akter):

"Alt dette skal søkes gjennomført inden konst. ramme, og regjeringen vilde også sette den største pris på om kongen vilde la sig bevæge til at vende tilbake, eller om han føler sig for sterkt personlig bundet til den flygtede regjering - om han da kanskje vilde gi sit samtykke til at kronprinsen besteg tronen. Thi alle er klar over den betydning det vilde ha for vort folks ve og vel at vi fortåat kunde bevare vort kongehus trods de tunge tildragelser som er overgået os og som har hensat os alle i en uerhørt tvangssituation."

Da jeg nu kom styrtende med disse krav til Quisling, på hans kontor i Stortinget, utspandt der sig unegtelig straks en viss brdveksling mellem os, om saken; - ofr. den vedlagte gjenpart av en av Franklin-Knudsen, dessverre først lenge efter avslutningen av min egen sak, avgit erklæring om dette møte, som han delvis overvar.

Men, om selve kjernepunktet: at konstitutionen måtte og skulde respekteres, og kongen kaldes tilbake, hersket der ikke uenighet mellem os.

Jeg hadde snarere indtryk av at Quisling fandt hele denne min henstilling til ham overflødig. Min ide om eventuelt at bevæge kongen til at la kronprinsen bestige tronen, for derved at redde vort kongehus for landet, avviste han med den bemerkning at det vilde kunne utlegges som en invit til kongen om at trekke sig tilbake, noget han ikke vilde være med på, da noget slikt ikke var i hans tanker.

Dette argument böiet jeg mig straks for, og Quisling satte sig nu rolig ned og omskrev på stedet mit utkast, i overensstemmelse med hvad vi var blit enige om under samtalen.

II.

I min setning om at alt det nevnte skulde søkes gjennomført inden konstitutionens ramme, strøk han f.eks. ordet "søkes", så setningen også i formen blev en helt klar og tydelig garanti for at konstitutionen skulde bli respektert.

Straks han var ferdig, gik han da også direkte til Kringkastingen, og jeg påhørte fra Stortinget hans fremføring. Han kom - samtidig med en kort indledning om de ting han allerede hadde omtalt i møtet med journalistene - også ind på sine vanlige opfordringer om ro og orden o.s.v. så dette vort alvorlige punkt om garanteringen av konstitutionen fik, syntes jeg, liksom ikke riktig den høitidelige ramme som jeg egentlig hadde tenkt mig.

Men dette blev da sagt, klart og tydelig nok forsåvidt, så den ting kan De slå fast for historien, at Deres mand i april dagene, over radioen, gav det norske folk en meddelelse om at landets konstitution vilde bli respektert!-

Det er bare så sørgelig at, såvidt man har kunnet bringe på det rene, blev der i disse aller første forvirrede april dage ikke optat nogen ting på lydbånd i Kringkastingen.

Han kaldte tilsidst i den korte tale - overensstemmende med det omskrevne utkast - både kongen, kronprinsen og kronprinsessen tilbake, idet hver enkelt av dem høitidelig blev nevnt med titel, og navn! - Tilbakekaldelsen hadde form av en ærbødig men indtøngende henstilling til dem om for landets skyld at vende om.

Ja, ærede frue, dette er nok i al sin korte enkelthet kanskje allikevel et temmelig viktig led til belysning av Deres avdøde mands tanker og holdning i de avgjørende dage i april 1940, da han med os gamle medlemmer av partiets hovedstyre dannet sin nødsregjering, for - som han nærmere forklarte os - at undgå unødige blodsutgydelse i dette land.

Hvad jeg ovenfor således kort har referert, var jo også altsammen anført i min egen sak, og burde ha været almindelig kjendt, men dette blev gjennomgående nærmest helt fortiet av pressen. Hadde Quisling bare ikke - angivelig - avslått mit tilbud om at være vidne i hans sak, så vilde nok alt dette være blit bedre kjendt.

Et andet viktig punkt, fra 25de September-styret, og som likeledes berører Deres avdøde mand, skal jeg også snart sende Dem nogen få ord om.

Deres forbundne

P.S. Vedlegg til min et plakatkontra i
den forbindelse som at fysikalisk
med et uttrykk.

Avs. Prof. Birger Asidell
Frognerveien 102.

Oslo, 22/6-51.

Erede fru Quisling!

Jeg fuldfører - efter en ny sykeperiode - mit tidligere løfte til Dem, og skal her kort få referere noget som hendte i det aller første møte som de pr. 25/9.40 konstituerte statsråder avholdt, og hvor santlige, (altså også de som ikke stod i partiet) var mødt frem.

Deres mand kom da tilstede og bad om at få lov at gi os en orientering om visse viktige ting som var gåt forut for dannelsen av dette nye styre. Da han var ferdig hermed - gjorde han en pause - så sig rundt i hele forsamlingen - og sa med dempet röst, og i en alvorlig tone:

"Og så må vi jo allesammen selvfølgelig være klar over at det vi må stille mot er efterhvert at få jenket alle de administrative tråde helt over i vore egne, norske, hender!" - - -

Der var nok ikke en eneste av os som ikke forstod ham. - - -

Men heller ikke dette tydelige trek i Deres mands politiske profil kom frem under hans sak. Jeg merket mig hans ord på stedet, og vilde ha referert dem om jeg var blit tilkaldt som vidne.

Dere s

